

Scheldelaan 470, Antwerpen

Programma van Maatregelen

Auteur:

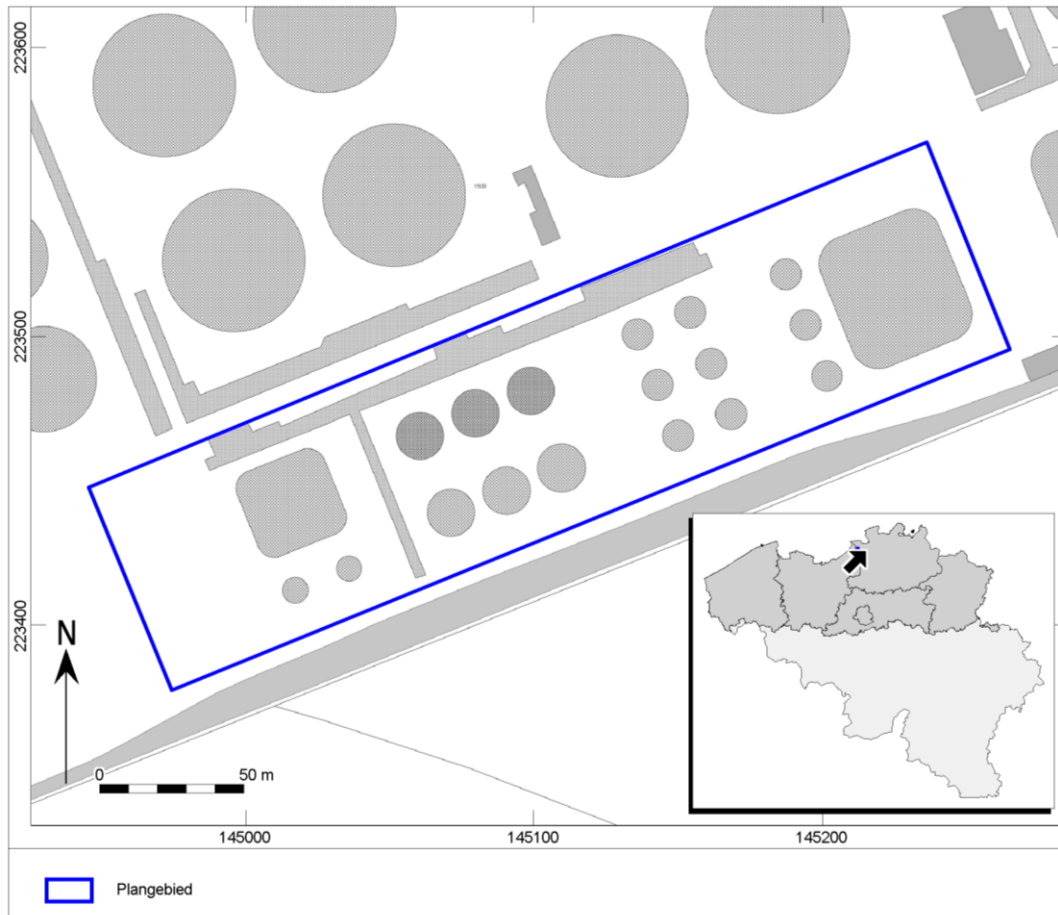
J. Van Bavel (bureauonderzoek, veldwerkleidster)

Autorisatie:

J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in april 2017 een archeologienota met beperkte samenstelling opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Scheldelaan 470 in Antwerpen (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen aanleg van een nieuw tankenpark. De archeologienota zal worden opgemaakt in een beperkte samenstelling. De reden hiervoor is dat de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed.

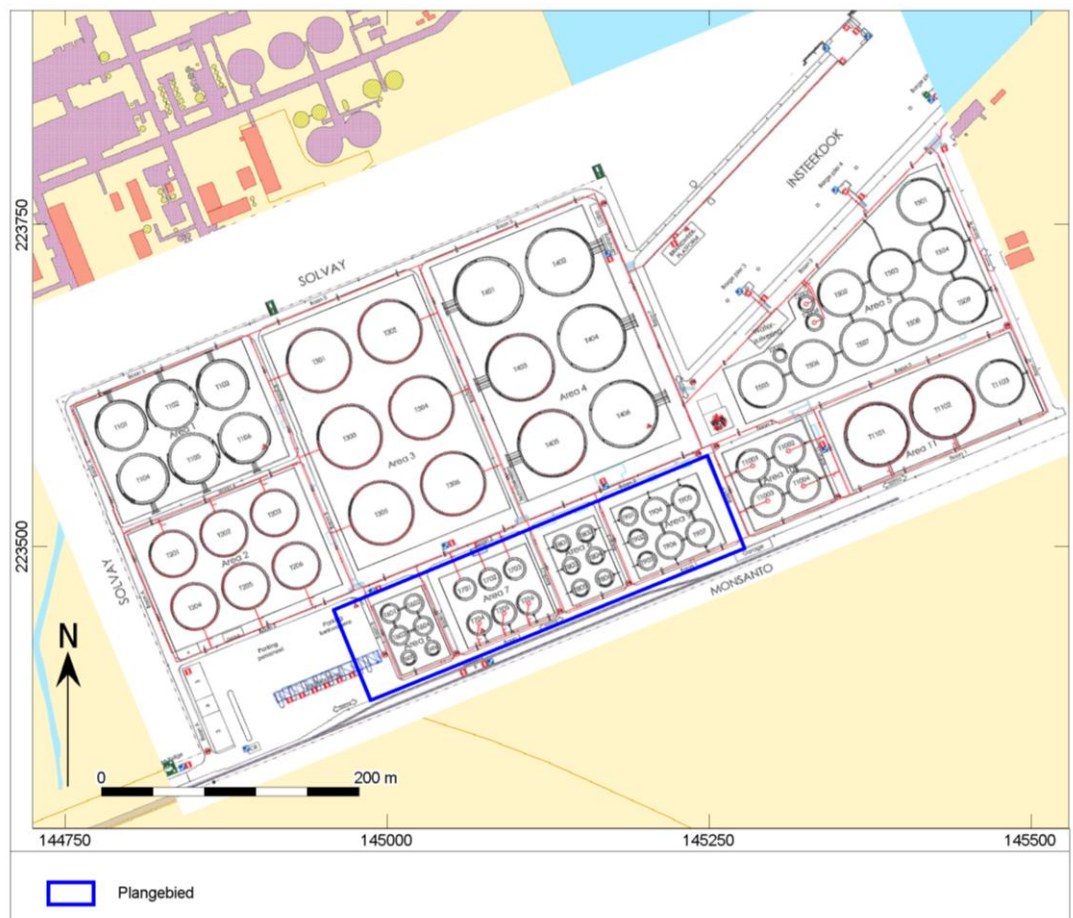
Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Momenteel is het plangebied in gebruik als industriegebied, meer specifiek als tankopslagplaats voor petroleumproducten. Het betreft area 6, 7, 8, 9 en een deel van de truckverlading (afb. 2). Het plangebied is in het verleden onderworpen geweest aan een kunstmatige ophoging van 4 à 5 m, omwille van de lage ligging in de Scheldepolders (circa 1 tot 4 m +TAW). Daarnaast zijn de huidige tanks allemaal opgebouwd op een extra verhoging van circa 1 m (= terp) bovenop de kunstmatige ophoging van 4 à 5 m. De huidige tanks zijn geen gebouwen op palen. Er is bijgevolg geen bodemverstoring gebeurd aan het oorspronkelijk maaiveld, wel in de ophoging.

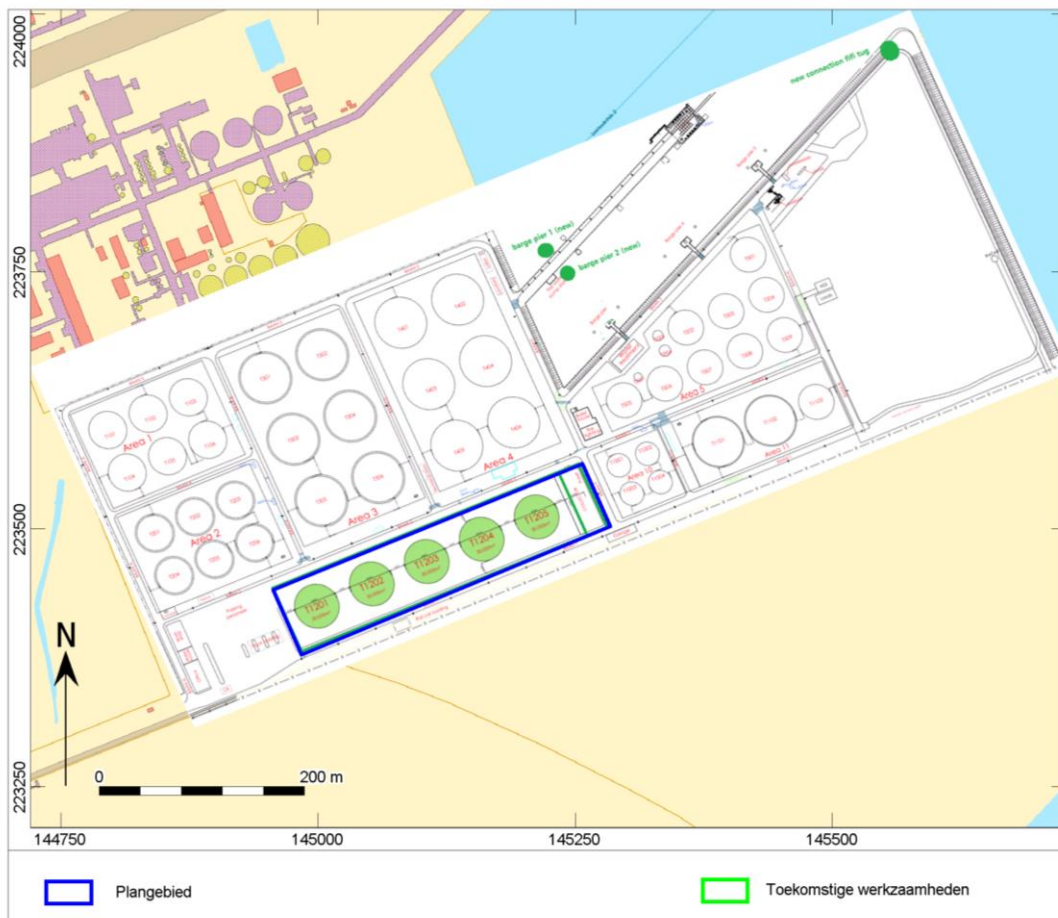
Reeds zijn in het plangebied een bestaande riolering, pompputten en leidingkelders aangelegd. De bestaande riolering situeert zich tussen 1,51 en 1,92 m in de kunstmatige ophoging. De pompputten en leidingkelders situeren zich op 1,5 m de kunstmatige ophoging.

Afb. 2. Huidige situatie van het plangebied.

Het plangebied zal onderhevig zijn aan een uitbreidingsproject waarbij de bestaande tankenparken 'area 6, 7, 8, 9 en een deel van de truckverlading' volledig zullen worden afgebroken (afb. 2). Op deze locatie zal men een nieuw tankenpark bouwen met vijf nieuwe opslagtanks. In totaal zal dit circa 19 832 m² bedragen.

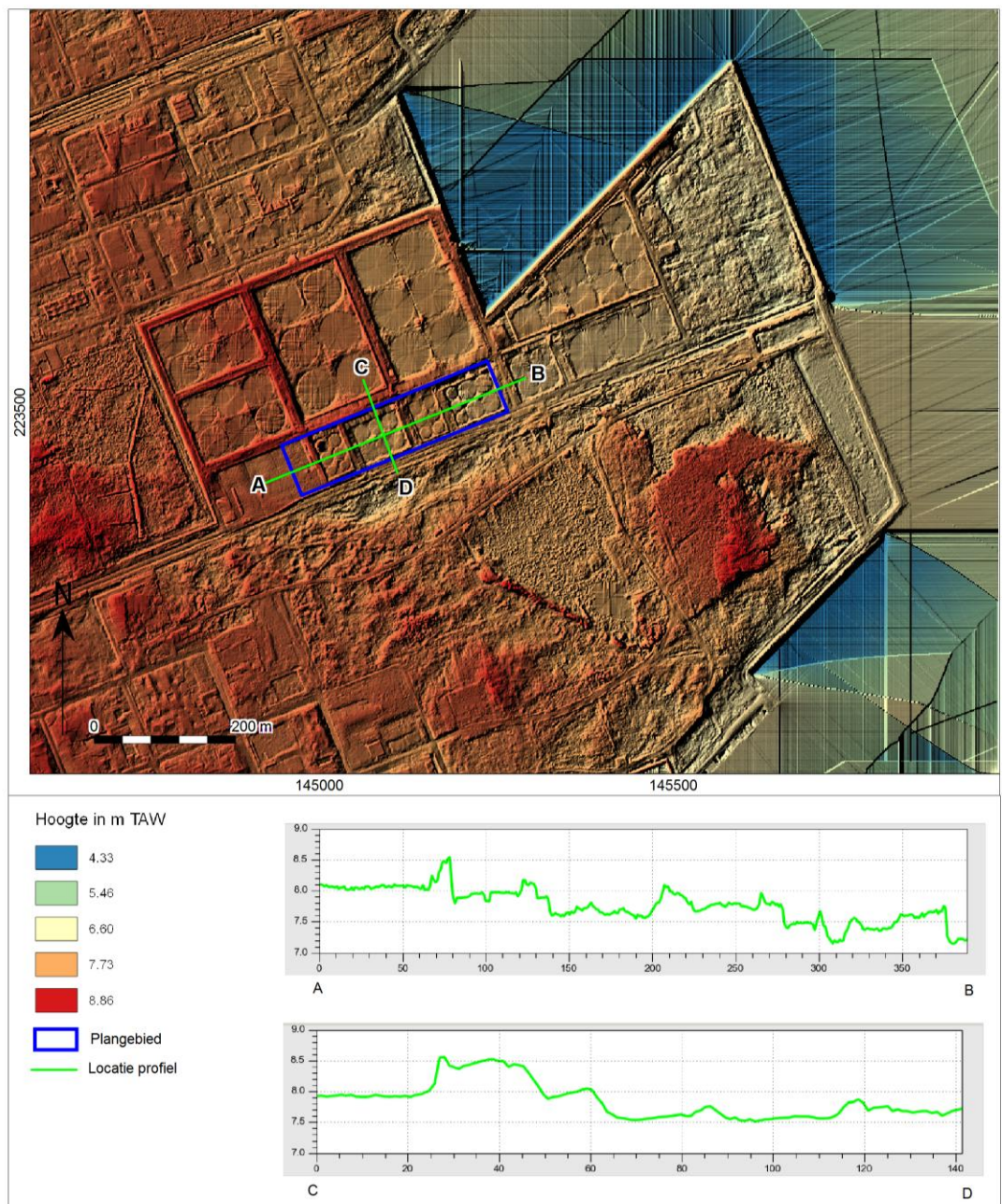
De nieuwe tanks zijn vijf tanks met een diameter van ongeveer 42 m. Net zoals de bestaande tanks, komen deze op een terp te staan van ongeveer 1m hoogte bovenop de 4-5 m dikke ophogingslaag. Voorlopig wordt er verwacht dat er voor de tanks te bouwen tot 50 cm wordt uitgegraven in de ophoging, behalve voor de zone 'collector'. Hier zal tot 1,5 m diepte gegraven worden in de ophoging. In bepaalde zones is bodemverontreiniging aanwezig. Hier zal men een deel uitgraven en terug aanvullen. Dit zal een verstoring van 1,5 m met zich meebrengen in de ophoging. Ter verduidelijking afb. 3.

Afb. 3. Toekomstige situatie van het plangebied.

In de archeologienota wordt de ophoging als doorslaggevend aspect weergegeven. Zie hiervoor de archeologienota, pag. 18 tot en met 25. Via de boringen en hoofdzakelijk het Digitaal Hoogtemodel is er aangetoond dat het plangebied reeds is opgehoogd geweest met 4 tot 5 m. Hieronder de uitleg via het Digitaal Hoogtemodel.

Het Digitaal Hoogtemodel geeft weer dat het plangebied op een hoger gelegen deel is gelegen ten opzichte van de omgeving aan de rechterkant. Het lager gelegen gedeelte is te wijten aan de Schelde. Het hoger gelegen gedeelte is te wijten aan ophoging. Zoals in de tabel weergegeven op pag. 18 in de archeologienota ligt het plangebied in de Scheldepolders. Dit is een lage vlakte tussen circa 1 en 4 m +TAW. Op de hoogtekkaart is het plangebied gelegen tussen 7 en 8 m +TAW. Het plangebied is dus inderdaad opgehoogd geweest. Daar waar de tanken staan, kan gezien worden dat er een ophoging van circa 50 cm situeert. Zowel uitsneden A-B en C-D geven kleine pieken van circa 50 cm, bijvoorbeeld 8 tot 8,5 m +TAW weer. Dit kan duiden op de terp. (afb. 4)

Afb. 4. Locatie van het plangebied op Digitaal Hoogtemodel met hoogteprofiel van het terrein.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Doordat het gebied gelegen is in de Haven van Antwerpen, meer specifiek Scheldepolders, is het gelegen in een lager gelegen gebied (circa 1 tot 4 m +TAW). In de jaren '60 van de twintigste eeuw is men begonnen aan de aanleg van de dokken. Hierdoor is het gebied opgehoogd geweest met 4 à 5 m. Met de aanleg van het tankenpark, heeft men het gebied hier opnieuw opgehoogd met 50 cm tot 1 m bovenop de dikke ophoging van 4 à 5 m. Dit is duidelijk te zien op het Digitaal Hoogtemodel. De toekomstige werkzaamheden zullen nooit eventuele archeologische resten verstoren omwille van de ophoging.

3 Advies op basis van de resultaten

Door middel van de ophoging van 4 à 5 meter met hierboven een ophoging van 1 m (=terp) voor de aanleg van de tanks, zullen er geen archeologische sporen aangetast worden in het plangebied. Omwille van deze reden wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden in het plangebied zullen geen bedreiging vormen voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van beide plangebieden blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.